

jachttopzieners over de jonge fazantjes en patrijzen neem ik voorlopig met een flink korreltje zout; ik heb tweemaal fazanten met kleine jongen midden in de kolonie zien lopen. Beide keren werd de moederfazant enorm door meeuwen bestookt, zodra ze in de buurt van meeuwenjongen kwam, maar ze ging rustig haar gang, met de kuikens, en de meeuwen dachten niet aan eten. Leiden, Oct. 1936.

N. TINBERGEN.

Een fout. Mijn vrienden hebben me op de volgende blunder attent gemaakt:

Door een noodlottige vergissing is in mijn stukje over de Geelgerande Watertor in het Decembern timer een verkeerde afbeelding terecht gekomen. De tekening van de „ademhalende kever” stelt, zooals velen wellicht gezien hebben, geen *Dytiscus*, maar een „pikzwarte Watertor” (*Hydrophilus piceus*) voor, en niet in de houding waarin deze luchthapt (zie In Sloot en Plas) maar bij een andere bezigheid; wat hij toen uitvoerde weten we niet, maar met nestbouw had het toen niets te maken. Leiden, Dec. 1936.

N. TINBERGEN.

Natuurgenot en Platteland. Eenigen tijd geleden had ik het met een paar kopstukken uit de landbouwwereld over de zeer ongemotiveerde tegenstelling die in zake natuurbescherming wel gemaakt is tusschen stedelingen en plattelanders. Ik ben van meening, dat natuurgenot en alles wat daarmee samenhangt, dus ook natuurbescherming, voor beide groepen van even groote beteekenis moet zijn. Ja, ik ga nog verder, en beweer dat de plattelander er nog meer aan heeft, er ook meer behoefte aan heeft. En ik weet dat uit eigen ervaring omdat ik mijn levensgeluk heb leeren vinden, als kind opgroeiend in het boerenland met boerenkinderen.

Die andere heeren moesten dat natuurlijk wel aannemen, maar nu beweerden zij, dat die kinderlijke indrukken en genoegens spoedig vergeten worden in den zwaren strijd om het bestaan: de boer en de boerin zijn dag en nacht in kommer en vinden noch de gelegenheid noch de stemming, om zich te verheugen in vogelzang en bloemenpracht en behagen te schep-pen in het vrije natuurleven.

Die bewering viel mij koud op 't lijf, want het waren invloedrijke heeren, een zelfs burge-meester van een heel groote plattelandsgemeente, rijk aan echt natuurschoon.

Nu weet ik heel goed, dat ze het mis hebben, maar ik zou toch graag meer getuigenis hebben van wat de „wilde” natuur beduidt voor de boeren. En nu kunt ge begrijpen, hoe blij ik was met de volgende brief uit een nog al afgelegen landbouwstreek.

„Onlangs heb ik het door u geschreven boek „Het Vogeljaar” gelezen. En ik moet u zeggen, met buitengewoon veel genot. Het was trouwens niet de eerste keer. Mijn man is n.l. lid van de leeszaal, en er zijn niet veel boeken, over de natuur, of ik heb ze gelezen. In uw boek vertelt u o.a. van de vliegenvangertjes, n.l. ook van de zwart-gauwe. En nu ben ik zoo gelukkig, deze al twee zomers in mijn nestkastjes gehad te hebben. Verleden voorjaar voor het eerst. Toen wist ik hem eerst niet thuis te brengen, want ze waren beide bijna gelijk van kleur. Ik had ze al eens op den trek gezien, en toen was het mannetje heelemaal zwart met wit, en dat was de mijne niet. Wellicht een jong exemplaar. Want die van dezen zomer, was van anderen prachtig wit. Het was zoo aardig, toen ze 14 April terug kwamen (mijn kinderen hadden ze 't eerst gemerkt) direct bezit namen van 't oude nestkastje. Dit werd hun betwist door een gekraagde roodstaart, doch de vliegenvangertjes wonnen glansrijk. En nou heb ik van 't jaar al twee paartjes gehad. Beide hebben 6 jongen grootgebracht. Maar zoodra ze uitgevlogen waren, heb ik ze maar een paar dagen meer gezien, en toen waren ze verdwenen. Ze komen bij ons niet veel voor. Ik hoor ze maar op enkele plaatsen. Gelijk met den vliegenvanger, had ik ook een nachtegaal nest, vlak bij huis, tegenover mijn keuken en tevens een nestkastje met jonge steenuiltjes. Voor dat ouderpaar waren nachtegaal en vliegenvanger doodsbenauid, en ik geloof niet ten onrechte. Ik heb n.l. het oude uiltje een paar maal op het nestkastje van den vliegenvanger zien zitten, en mijn jonge nachtegaal, hebben met den tienden dag, hun nest al verlaten. Dat was ook des uiltjes schuld. Maar het was wel interessant, want mijn nachtegaal waarschuwde me steeds, wanneer huijke in zicht was. Dan sloeg hij alarm en kwam zelfs tot voor mijn raam, met zijn angstig snuit. Mijn kin-deren moesten den uil dan verjagen, wat in 't begin heel gemakkelijk ging, maar op 't laatst was ze niets bang meer, en ging allerhande grimassen tegen hen maken, natuurlijk tot groote pret. Dat was een buigen en roepen van je welste, tot ze eindelijk wegvloog en de rust was teruggekeerd.

En toch zijn de nachtegaal groot geworden. Ik heb ze tenminste weer gezien, goed verborgen onder struiken en een heb ik een dag of wat in een kooitje gehad, waar hem de ouden voerden, tot hij vliegen kon. Deze zomer zat er bij ons in de rogge een nest, ongeveer een halve meter boven den grond, in de halmen gevlochten. Het nestje was van droog gras en er zaten kale nestjongen in. We hebben de rogge voorzichtig uitgetrokken en op een andere plaats

neergezet (we waren n.l. met de rogge aan 't maaien, dit vergat ik te schrijven) maar, den anderen dag was alles verdwenen. Ik kende dat vogeltje niet, ik heb ze ook niet van dichtbij gezien, maar ze leken mij bruinachtig. Zou u misschien weten, welke vogel dat was? Als het niet te veel gevraagd is, en u kunt hem eenigszins thuis brengen, zou ik dat wel eens graag willen hooren. Vogels interesseeren me geweldig, er wordt wel eens gezegd, wie altijd buiten is, ziet het mooie niet meer. We wonen n.l. op een boerderij, maar ik vind het heerlijk. En nu zal ik maar eindigen.

Ik ben er van overtuigd dat op talloze boerderijen zoo van de natuur wordt genoten. Ongetwijfeld hebben wij dat voor een groot deel te danken aan de vele plattelands-onderwijzers, die hun levensgeluk voor een groot deel vinden in natuurgenot en die hun leerlingen en dorps-genoten daarin weten te doen deelen. Later komen we hier nog wel weer eens op terug. Die vogeltjes in de rogge kunnen karekieten of rietzangers geweest zijn. T.

Het menu van een ransuil. Het Zoölogisch Museum te Amsterdam ontving eenigen tijd geleden een partij braakballen van ransuilen, afkomstig uit een boschje in de buurt van Dene-kamp, vlak bij de Duitsche grens. Bij het uitpraepareeren trof ik tot mijn verbazing er een schedel van een halfvolwassen wezel in aan. Voor zoover mij bekend is dit voor het eerst dat een dergelijke vraatzucht bij een ransuil wordt geconstateerd. Men vindt trouwens zelden grootere dieren in braakballen van ransuil. De kerkuilen weten er in het algemeen beter raad mee. Het menu van onze ransuilen was ook overigens wel merkwaardig. Behalve een groot aantal resten van kevers, vooral groote mestkevers en verschillende vogels die ik niet meer kon determineren bevatte het materiaal de resten van 5 dwergmuizen (*Micromys minutus sori-cinus Hermann*), 7 rosse woelmuizen (*Evotomys glareolus Schreb*), 3 gewone spitsmuizen (*Sorex araneus L.*), 18 aardmuizen (*Microtus agrestis bailloni de Selys Lonch.*), 25 bosch-muizen (*Apodemus sylvaticus L.*) en 154 veldmuizen (*Microtus arvalis L.*). Het betreft hier ten deele de resten van de winterjacht, want onze ransuilen hebben het bewuste boschje ook als winterkwartier gebruikt.

Nog een opmerking. Er zijn tegenwoordig veel natuurliefhebbers, die zich met uileballen-onderzoek bezig houden. Hun verkregen resultaten komen echter weinig tot hun recht. Op een centraal punt, b.v. het Zoöl. Museum te Amsterdam zouden bij een groot aantal vermeldingen van vindplaatsen met de aangetroffen soorten en de aantallen exemplaren van elke soort de gegevens verwerkt kunnen worden en ons zoo een beter beeld kunnen geven van de verspreiding der Nederlandsche zoogdieren. — Wie wil daaraan meewerken?

Amsterdam, Aug. '36.

A. C. V. VAN BEMMEL.

Zeemuizen op onze kust. Den 2en November 1936 vond mijn leerling H. de Haan tus-schen Hoek van Holland en Scheveningen op het strand 3 of 4 exemplaren van de fluweelen zeemuiz, *Aphrodite aculeata*, die blijkbaar door den storm waren angespoeld. Ik meen, dat dit een bijzondere vondst is, want ik vond dit dier zelf in 25 jaar nog nooit. Een goed exem-plaar bleef bewaard in de schoolcollectie.

Rotterdam.

Dr. A. B. VAN DEINSE.

GEVRAAGD:

Een leeg Verkade Album. „Paddenstoelen”.

Adres: J. J. HOEKSTRA, C 83, Koudum.

Ter Haar: Onze vlinders, bewerkt naar *Berge* (in gave staat). Ter Haar: Handboek voor den verzamelaar. Eerste 7 of 8 jaarg. van de „Levende Natuur”, (in ruil voor latere jaarg.).

Geen antwoord, dan reeds voorzien.

Adres: M. MOMMERS, Scharn 63, Heer (L.).

AANGEBODEN:

Gätke, die Vogelwarte Helgoland. (zeldz.), geb. f 8.50; Specht-Naumann, die Vogel Europa's dln. I (5 afl.) f 2.00, dl II (4 afl.) f 1.60, Baldamus, Leben der Europ. Kuckucke f 1.75; Witherby, Pract. Handbk. Vol. II, part I en II, geb. f 13.50; Snouck. v. Schauburg, Avi-fauna Neerl. (zeldz.) f 5.00, Lev. Nat. Jrg. 1, 3, 4, 6 in oorspr. bnd. f 3.00 p. jrg.; Heimans en Thijssse, Door 't Rietland, Hei en Dennen, Van Vlinders, Bloemen en Vogels, In Sloot en Plas, in oorspr. bnd. f 1.25 p. dl., Dr. C. Oudemans, de Flora 1869, (zeldz.) f 5.00, Rutt. en Tinbergen, Op 't Vogeleil., geb. f 4.50; Dr. Snell. v. Vollenh. de Gelede dieren, 2 dln. met atl. geb. f 3.00. Porto koop. Adres: KLERK DE REUS, Baronielaan 115, Breda.